

Bron: FD 7 november 2018

<https://fd.nl/ondernemen/1276928/klm-dreigt-zich-te-overschreeuwen>

KLM dreigt zich te overschreeuwen

KLM-baas Pieter Elbers is bezorgd. Schiphol dreigt de groeiende stroom Aziatische reizigers die het vliegtuig pakt naar Europa mis te lopen. Als de luchthaven niet kan groeien zullen reizigers uit China en India in de toekomst kiezen voor Parijs of Londen. Een slechte zaak voor de BV Nederland, zo [waarschuwde Elbers](#) maandag in deze krant.

Geen verrassend geluid. KLM groeide de afgelopen jaren hard: van bijna 24 miljoen passagiers in 2008 naar zo'n 33 miljoen vorig jaar. Het liefst trekt de luchtvaartmaatschappij deze groei de komende jaren door. De vraag is echter of Nederland moet meegaan in deze ambitie.

Het internationale routenetwerk van KLM en zijn partners maakt ons land aantrekkelijk als vestigingsplaats voor internationale bedrijven. Goede verbindingen naar de rest van de wereld zijn essentieel voor de expansie van topbedrijven als ASML. Schiphol heeft een belangrijke functie als banenmotor in de regio.

Toch is er steeds minder maatschappelijke steun voor verdere groei van de luchthaven, nu niet alleen de lusten, maar ook de lasten duidelijk worden van een grote luchtvaartsector in een klein en dichtbebouwd land als Nederland. Burgers maken zich steeds meer zorgen over de forse milieuverontreiniging door de luchtvaart (fijnstof, CO₂ en geluid), ook al leidt die bezorgdheid er nog niet toe dat ze zelf minder in het vliegtuig stappen.

Meer vluchten vanuit China kunnen bijdragen aan de welvaart, maar een eerlijke berekening becijfert ook de lasten. Die zijn lang buiten beeld gebleven. Bovendien hebben onjuiste hinderberekeningen door Schiphol en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat geleid tot een vertrouwensbreuk bij de burger, die het gevoel heeft dat hij de groei van de luchtvaart opgedrongen krijgt.

KLM moet zich ervan bewust zijn dat omwonenden en overheden rond Schiphol niet nog meer vluchten boven hun achtertuin willen. Ook al zijn modernere vliegtuigen misschien stiller en schoner, burgers zitten aan hun taks. Een eenvoudige oplossing is er niet, zie het brede verzet tegen het plan om ruimte op Schiphol te maken door vakantievluchten te verplaatsen naar Lelystad.

Ondanks dit maatschappelijke verzet blijft de Nederlandse luchtvaart, de KLM voorop, hameren op verdere groei. Dat getuigt van een zwakke maatschappelijke antenne.

De Nederlandse luchtvaartsector is groot geworden dankzij polderen. Dat betekent geven en nemen voor alle betrokkenen. Louter hameren op groei en het belang van KLM in één adem gelijkstellen aan dat van de BV Nederland voldoet niet.